

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

7. An instrumenta Ordinis debeant necessariò Ordinandis porrigi
immediatè ab Episcopo, & non per Archidiaconum? Et an contactus
physicus, & non moralis instrumentorum sit de necessitate Sacramenti ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

ex Ref. 67. ege doctrinam §. Deducitur tertio, ad medium.

manuum tradunt Syluius in 3. part. quest. 37. art. 2. queritur 3. Layman. in Theol. moral. lib. 5. tract. 9. cap. 5. num. 2. Filliuc. tom. 1. tract. 9. cap. 2. n. 44. Coninch. de Sacram. disp. 20. dub. 7. concl. 3. Henriquez lib. 10. cap. 8. n. 3. Bellarm. de sacram. Ordinis, lib. 1. cap. 9. & alij penes ipsos.

2. Non delunt tamen Doctores, asserentes traditionem libri Euangeliorum esse solam materiam essentialem Diaconatus, & ita docent Valentia tom. 4. disp. 9. quest. 1. punct. 5. Faber. de sacram. Ordinis in 4. sent. disp. 24. quest. 1. dub. 1. cap. 4. num. 3. Villalobos in sum. tom. 1. tract. 11. diff. 4. num. 1. & diff. 5. n. 2. Nugnus in 3. per. tom. 2. quest. 37. art. 5. Et ideo si Episcopus ordinaret aliquem Diaconum sine impositione manuum, esset vere ordinatus. Vtraque opinio est probabilis.

RESOL. VI.

Præter doctrinam Ref. annotatum seque lege in to. 3. tr. 1. ex Ref. 67. doctrinam §. Deducitur tertio.

De materia Ordinis Presbyteratus? Et asseritur ordinationem Sacerdotis perfici in prolatione primæ formæ cum applicatione suæ materiæ, & impositionem manuum cum verbis secundæ formæ esse de essentia, & substantia ordinis Sacerdotalis, sed adhibenda sunt ratione præcepti Ex part. 3. tr. 4. Ref. 186. alias 187.

Pro forma huius primæ materiæ in Ref. 3. not. seq. §. 1. Et pro forma huius secundæ materiæ, in to. 1. tr. 3. lege latè doctrinam, Ref. 1. & signanter in tom. 3. tr. 1. Ref. 12. latè à principio, & in Ref. 67. Et licet, & in to. 4. tr. 8. Ref. 22. §. vltim. cursum ad medium.

§. 1. Secundum aliquos materia sacerdotij est duplex. Prima est, traditio calicis cum vino, & potestatis offerendi sacrificium, &c. Secunda est, impositio manuum vnà cum verbis, Accipe Spiritum sanctum, quorum remiseris peccata, &c. Vtraque autem est de essentia, quia confertur distincta potestas; nam in prima tantum consecrandi, in secunda absoluedi, ideoque sine altera earum esset imperfectus Sacerdos, & si vna ex iis omittetur, illa sola supplenda esset. Igitur dicendum est ordinationem Sacerdotis constare duabus partialibus materiis, ad perfectam ipsius ordinationem essentialiter requisitis & per vnamquamque conferrî nouam potestatem supernaturalem. Quare omnino credendum est, per vtramque conferrî gratiam sacramentalem, & ita docent Coninch. de Sacram. disp. 20. dub. 7. n. 60. concl. 2. Vasquez in 3. part. tom. 3. disp. 239. cap. 3. Bellarminus de Sacram. Ordinis, lib. 1. c. 9. Filliucius tom. 1. tract. 9. cap. 2. n. 42. Layman. in Theol. moral. lib. 5. tract. 9. c. 5. n. 2. Henriquez lib. 1. cap. 6. & cap. 11. n. 6. Syluester. in 3. part. quest. 37. art. 2. queritur 4. & alij penes ipsos.

Sup. hac essentia latissime in Resolutionibus, & §. 55. not. præteritæ.

2. Sed contrariam sententiam non minus probabilem esse existimo, quam tuncur Valentia tom. 4. disp. 9. quest. 1. punct. 5. Faber. de sacram. Ordinis in 4. sent. disp. 24. quest. 1. disp. 1. cap. 4. n. 96. Ioan. de la Cruz in dir. et. conf. part. 2. de sacram. Ordinis, dub. 2. concl. 1. Sotus in 4. disp. 24. quest. 1. art. 4. concl. 5. Nugnus in 3. part. tom. 2. q. 37. art. 5. & alij, asserentes ordinationem Sacerdotis perfici in prolatione primæ formæ cum applicatione materiæ suæ; & impositionem manuum cum verbis secundæ formæ non esse de essentia, & substantia ordinis Sacerdotalis, sed esse sacramentalia, quæ sunt adhibenda ratione præcepti, non quia sunt de essentia. Ita Doctores citati, qui respondent ad argumenta Bellarmini, & contrarium. Vtraque opinio (vt dixi) est satis probabilis.

RESOL. VII.

An instrumenta Ordinis debeant necessario Ordinandi porrigi immediate ab Episcopo, & non per Archidiaconum? Et an contactus physicus, & non moralis instrumentorum sit de necessitate Sacramenti ordinis?

Et an Sacerdos ordinatus cum Calice, & Patena non consecratis, debeat iterum ordinari cum conditione? Et quid dicendum de Subdiacono, & Diacono? Ex part. 10. tr. 15. & Misc. §. Ref. 20.

§. 1. Ad hunc casum sic respondet Emanuel Sa. ver. ordo num. 5. Presbyter fit, dum ei traditur materia consecranda; Diaconus dum liber, Subdiaconus dum calix cum patena (sufficit verò calicem etiam non consecratum) Acolythus dum vinctulum vel candelabrum; Ezoteista, & lector dum liber; Ostiarius dum clauis. Sufficit verò in cæteris ordinibus præter Sacerdotium tradere materiam per Archidiaconum. Ita ille.

2. Sed aliqui obseruant ipsum asserere, immutabile quod sufficit in cæteris ordinibus præter sacerdotium tradere materiam per Archidiaconum; Nam in omnibus ordinibus maioribus materia debet porrigi immediate ab ipso Episcopo, aliis ordinatio erit nulla, & sic habetur in cap. Subdiaconus disp. 23. Et ita docet cum Marchino, & aliis P. Leonardus de Sacram. tom. 2. tract. 6. disp. 3. quest. 28. quibus ego addo Garciam in Summa Theol. Moral. tract. 1. de sacram. disp. 8. num. 4. in fine. Escobar in Theol. Moral. tract. 7. exam. 8. cap. 8. num. 69. Gesualdum in Theol. Moral. tom. 1. tract. 31. cap. 3. num. 8. Suarez, Filius, Siluestrum, Bonac. & Coninch. penes ipsos hactenus in Flor. Theol. ver. Ordo 2. num. 2. cum docto Niccolao Lambert in 3. part. D. Thoma de Sacram. ordines vti §. num. 4. cum seq. vbi sic ait: Videtur etiam esse de essentia ordinationis, vt Episcopus ordinans porrigat per se ipsum instrumenta ei quem ordinat per illorum traditionem.

3. Probatur ex modo loquendi Concilij Carthage. IV. supra; nam agens de ordinatione, ita sepe semper ait, accipiat scilicet ordinandus de manu Episcopi, vel tradat ei Episcopus, qua loquendi formula satis indicat requiri in ordinatione, vt hæc traditio instrumentorum fiat ab ipso Episcopo ordinante.

4. Addidit hanc particulam Fere, quia id affirmat agendo de singulis ordinationibus, vt tamen dum agit de ordinatione Acolythi, dicit jilum quidem esse ab Episcopo instruendum qualiter in officio suo gerere se debeat. At quantum spectat ad traditionem materiæ, ita loquatur de illa, sed ab Archidiacono accipiat ceroterarium cum Cero, vt sciat se ad accendenda Ecclesie luminaria mancipari. Hoc tamen videtur correctum per Pontificalem Rom. vbi semper habetur, vt ipsemet Episcopus porrigat quemadmodum animaduertit Caietan. tom. 1. 179. tract. 11. sicque etiam ex ipso Pontificali Rom. probatur nostra propositio.

5. Probatur etiam ratione, in Sacramentis in vfu consistentibus applicatio materiæ ad subiectum debet fieri à ministro talis Sacramenti. licet etiam in eius forma non semper exprimat, quod talis applicatio fiat à Ministro formam Sacramenti præferente, vt videre est in Sacramento Extreme-Vindictis, cuius vinctio debet essentialiter perfici à Ministro formam eius præferente: Atqui Sacramentum ordinationis est in vfu, vt constat apud omnes Theologos, & per se patet, ordinarius eius minister est Episcopus ordinans, vt dicitur infra; materia vero ordinationis est traditio instrumentorum, vt supra docuimus, igitur debet hæc traditio instrumentorum fieri ab Episcopo ordinante ei, quem ordinat. Maior propositio probatur vniuersim de omnibus sacramentis formaliter consistentibus in vfu, sine eorum formæ importent materiæ applicationem fieri à ministro præferente formam sacramenti (causam)

iustmodi sunt formæ baptismi, & confirmationis, siue non impotent (vt in extrema-vinditione, & ordine.) Probat inquam hoc modo : in Sacramentis consistentibus in vsu, idem sunt aliquem esse ministrum Sacramenti, & eundem actu per se ipsum applicari materiam, & formam talis sacramenti suo subiecto, quia administratio sacramentorum eiusmodi consistit formaliter in tali applicatione, vnde dicuntur esse in vsu : atqui ordinatio, seu collatio ordinum Ecclesiasticorum est Sacramentum consistens in vsu (sicut, & baptismus, confirmatio, & Extrema-Vinctio ex communi consensu Theologorum) cuius proprius minister est Episcopus, & materia eius propria est traditio instrumentorum facta ei qui ordinatur tanquam subiecto, vt ostendimus supra, igitur debet talis instrumentorum traditio fieri ordinando per ipsum Episcopum.

6. Probat etiam nostra propositio ex citato decreto Clementis VIII. Vna enim ex causis propter quas statuit ordinatos ab Episcopo Sagiensi esse sub conditione reordinandos, est quod Episcopus non traderet per se ipsum instrumenta ordinandis. Ambæ tamen istæ propositiones non sunt de fide, quia Summus Pontifex in illo decreto ait se id statuere amplectendo tutiorem partem, nullumque verbum adhibet, quo videatur id definire. Et hæc omnia docet Ysambert loco citato, qui antea ex dicto decreto Clementis VIII. notauerat quod Summus Pontifex iusserat ordinari saltem sub conditione eos, qui à Sagiensi Episcopo ostensa tantum sibi materia fuerant ordinati, quod ego proflus faciendum esse puto si casus accideret in ordinatione Presbyteratus. Et in aliis ordinibus idem dicendum videtur stante supra dicto decreto, & opinione asserente, contra id quod ego cum D. Thoma, Vasquez, & aliis olim docui contactum physicum instrumenti esse de necessitate Sacramenti. Et ideò Martinus de San Ioseph, in *Mon. Confess. tom. 1. lib. 1. tract. 2. de Sacram. Ordinis num. 13.* licet me citato asserat sufficere pro validitate ordinum contactum morale, & non physicum, tamen postea sic addit. [Esta opinion me parece mucho mas probable que la contraria, però porque son de contrario parecer Autores muy graves, con que se haze probable scilicet, que es necesario el contacto de la materia, y que sin el no ay verdadera accception, me parece que el que no toco la materia se buelua à ordenar debaxo de condition] Ita ille. Et quidem decretum Clem. VIII. adductum ab Ysambert magnam vim mihi asserit. Vide etiam Dicastrum de *Sacram. tom. 1. tract. 6. disp. 1. dub. 14. m. 205.* licet secluso hoc decreto in aliis ordinibus præter Sacerdotium aliqui Doctores contrarium asserant, vt ego alibi adnotavi.

7. Nota tamen quod post hæc scripta inueni Patrem Auerfiam de *Sacram. Ordinis, quest. 2. sect. 2.* circa principale quæsitum huius Resolutionis sic asserere. Pariter de maioribus ordinibus faciendum erit, nec etiam de eorum necessitate, & validitate fuisse institutum ab ipso Christo, vt sacra instrumenta ab eodem Episcopo in ordinatione traderentur. Non solum, quia iam vniuersaliter de omnibus ordinibus diximus non fuisse à Christo ipso determinatam talem materiam, scilicet traditione sacrorum instrumentorum. Sed quia etiam si fuisset hæc traditio determinata ab ipso Christo, non per hoc erat necessarium faciendam immediate propriis manibus ab eodem ministro ordinante, sed sufficienter fieri poterat iussione ipsius ministri moraliter æquiualentis.

8. Solum videri potest saltem ex ipsa determinatione Ecclesie requiri ad valorem ordinationis hanc

traditionem instrumentorum per manum eiusdem ordinantis, supposito nempe quod absolute instrumentorum traditio saltem ex determinatione Ecclesie sit apud nos necessaria ad valorem, & sane si Episcopus aliquis quempiam his ordinibus insignire tentaret, non porrigendo sacra instrumenta propriis manibus, sed iubendo vt alius porrigeret, vel vt ipse Ordinandus per se de mensa sumeret, hæc ordinatio reputaretur satis dubia, & sub conditione iteranda. Ita ille. Vnde quicquid speculatiue dicendum sit, tamen omnes pro praxi concordant, aliquem si in ordinatione non acciperet instrumenta à manu Episcopi, esse denuò sub conditione ordinandum.

9. Ex his etiam dicendum est, Sacerdotem ordinatum cum Calice, & Patena non consecrata debere iterum reordinari cum conditione. Nam Castus Palaus, *tom. 4. tract. 27. punct. 5. num. 15.* & alij docent : Necessitate Sacramenti Calicem, & Patenam consecratam esse debere, quia seclusa consecratione non sunt vala Sacrificij, neque ad Sacrificium deputata. Ergo eorum traditio & contactus ad Sacrificium referri non potest, neque significare tangentem ea vasa, eo contactu in Sacrificij obsequium deputari, Quare, esto, nullibi caueatur, predicta vala consecrata esse debere, id ex natura rei sequitur ob significationem, quam habere debet materia ordinationis. Quod verò in materia non consecrata Eucharistia confici non possit, non probat materiam ordinationis non debere esse consecratam. Et enim Eucharistia consecratio solum ex materia panis, & vini pendet ; At ordinatio in materia pendet ex significatione Sacrificij, quam si non obtinet, materia ordinationis esse non potest. Præterea si ex eo, quod Eucharistia confici possit in calice, & patena non consecratis ; inferatur calicem, & patenam non consecratam deseruire posse pro materia ordinationis, cuiuslibet vasculi, pilei, & ligni traditio, materia ordinationis erit, cum in his omnibus Eucharistia de facto possit confici, quod dici nullatenus potest. Requiritur ergo necessitate Sacramenti vala consecrata.

10. Itaque stante probabilitate huius opinionis, sequitur Sacerdotem, qui recipit presbyteratum cum calice, & patena non consecrata ad euitanda damna subsequenda, (si talis ordinatio esset inualida) debere iterum ordinari sub conditione, quicquid dicendum esset de Subdiacono, & Diacono. Non desunt tamen, vt dixi, graues Auctores asserentes calicem, & patenam, quæ exhibentur ad tangendum non debere esse consecrata, vt ex multis tenet Opatonius, *tract. de ordine disp. 1. quest. 4. num. 17.* Quia nullum habetur ius, quod hoc præscribat. Tum quia vt in calice non consecrato valide potest confici Sacramentum, ita & valide potest Character Ordinis Subdiaconatus conferri per traditionem Calicis non consecrati. Et ideò hanc sententiam me citato tenet Leandrus de *Sacram. tom. 2. tract. 6. disp. 3. quest. 16.* & alij penes ipsum. Sed ego vt dixi si casus in praxi accideret, puto sacerdotium sub conditione reiterandum esse. Vnde non approbo id quod asserit Gesualdus in *Theol. Mor. tom. 1. tract. 21. cap. 3. n. 6. in fine*, quoad Ordinem Presbyteratus.

RESOL. VIII.

An ordinandus Sacerdos debeat de necessitate Sacramenti tangere Hostiam vel aliam materiam Ordinis ?

Et an sufficiat non solum tangere Hostiam, sed patenam tantum

Sup. hoc curium, sed contrarium supra in Resol. 4. §. 1. inter medium, & finem, vers. Vnde si Presbytero, & in tom. 4. tr. 8. Ref. 47. §. Probat tertio, & lege etiam §. non seq.

Sup. hoc vide infra doctrinam §. ult. Ref. 11. & lege etiam vers. annot. præterite.

Sup. hoc supra in Ref. 4. à lin. 2. & in alio §. eius primæ annotation.

Dicitur infra in Ref. 8. §. 4. & in Resol. 4. §. 2. in fine, & vers. ult. & seq. à Ref. 11. §. ante medium, & vers. ult. Et hoc, & in Ref. 19. §. Vnde, & infra in Ref. 1. §. Notandum, & in tom. 3. ult. Ref. 66. & in tom. 4. ult. Ref. 19.

Alibi infra in Ref. 19. §. Vnde, & in Ref. 12. §. ult. & in tom. 4. tr. 8. ex Ref. 47. lege doctrinam §. Verum, & seq.